

**Українська інженерно-педагогічна академія
Наукова бібліотека**

**Бібліо- та наукометрія
вишу у контексті роботи
наукової бібліотеки**

2024

Наукова бібліотека у контексті наукової діяльності ЗВО

Професійні компетенції бібліотекарів, що сприяють діяльності з бібліо- та наукометрії:

- **знання про документи (бібліографічні метадані, типи документів);**
- **знання каналів наукової комунікації;**
- **володіння навичками роботи з бібліографічними даними і аналітико-синтетичної обробки інформації;**
- **володіння методами пошуку в інформаційно-пошукових системах і базах даних.**

Наукова бібліотека УІПА бере активну участь у роботі академії з питань наукометрії і бібліометрії:

- здійснює моніторинг наукового потенціалу УІПА та особистого рейтингу вчених в українському індексі наукового цитування, рейтингах міжнародного рівня;
- сприяє формуванню бренду вченого;
- надає консультативну та практичну допомогу стосовно створення профілів у наукометричних базах даних;
- інформує про появу нових наукометричних баз даних та опікується питаннями надання доступу до них науковцям академії;
- інформує про нові публікації та анонсує проведення наукових заходів з питань бібліо- та наукометрії.

Комплексний моніторинг наукового потенціалу УІПА (2023 р.)

Мета – визначення рівня інтеграції науковців УІПА в наукове інформаційне середовище через аналіз представництва науковців УІПА в 6 базах даних:

Google Scholar;

ORCID;

Web of Science;

Scopus;

ResearchGate;

Науковці України на порталі НБУВ (знайдено при формуванні інтегрованого ресурсу).

Підготовчий етап

Збір інформації стосовно науковців вишу через співпрацю з:

- відділом кадрів;
- кафедрами;
- науковцями;
- опрацювання інформації з авторських сторінок на сайтах кафедр (перевірено 183 авторських сторінки, розміщених на сайтах кафедр з метою виявлення інформації про реєстрацію науковців академії в наукометричних базах даних).

Етап аналізу та обробки інформації

Визначено:

- **яку інформацію можна використати** (вона відповідає дійсності та доступна для завантаження);
- **яка інформація підлягає сумніву** (не завантажується, або містить посилання на профіль іншого науковця);
- **яка інформація взагалі відсутня.**

Пошуковий етап

Пошук за:

П.І.Б. науковця,
афіляцією вишу,
назвою наукового твору.

Проблеми, які гальмували та ускладнювали цей процес:

- різні варіанти написання прізвища, імені та по-батькові українською, російською та англійською мовах (особливо англійською мовою до 5-ти чи більше) – вся ця інформація використовувалась у процесі пошуку і, або за одним із варіантів було виявлено профіль науковця, або пошук приводив до того, що в наукометричних базах було знайдено автоматично створені кілька профілів одного і того ж автора;
- у створених профілях одного і того ж науковця у кількох наукометричних базах даних вказана належність до різних організацій і установ, в яких він працював або працює – відсутність єдності у представленні даних, що заважає ідентифікувати особистість як науковця певного вишу (у нашому випадку – науковця УІПА);
- по-різному вказано афіляцію установи (у цьому випадку деякі профілі не підтягуються до профілю вишу);
- створені профілі науковців не містять ніякої інформації або лише часткові дані (особливо профілі в ідентифікаторі ORCID) – відсутність інформації може спонукати до відсутності інтересу у зацікавлених дослідників до співпраці;
- отриманих відомостей про науковця недостатньо для встановлення профілів у базах даних (відсутність будь-яких профілів).

Результати пошукового етапу

Перевірено та виявлено авторських профілів в наукометричних базах даних – **654**, у т.ч.:

- Google Scholar – 175;
- ORCID – 181;
- Web of Science – 84;
- Scopus – 122;
- ResearchGate – 92.

Із загальної кількості виявлено безпосередньо Науковою бібліотекою **237** авторських профілів, у т.ч.:

- Google Scholar – 20;
- ORCID – 24;
- Web of Science – 64;
- Scopus – 81;
- ResearchGate – 48.

Етап перевірки

Перевірка виявленої інформації, її доведення до кафедр та науковців:

- надано рекомендації та практичну допомогу стосовно упорядкування та редагування авторських профілів, а також отриманні ідентифікаторів авторів, реєстрації науковців у базах даних (БД);
- здійснено упорядкування та редагування власних профілів науковців та оновлення персональних кафедральних сторінок;
- створено профілі науковців у наукометричних базах даних за їх відсутності;
- остаточно відредаговано та доповнено отриману після перевірки інформацію від науковців працівниками бібліотеки.

Заключний етап

Створено єдиний інтегрований ресурс «Наукометрія УІПА. Посилання на профілі. Кафедри».

Ресурс містить гіперактивних посилань:

- **16** – на профілі сайтів кафедр;
- **949** – на профілі науковців, у т.ч.:
175 – профілів науковців на сайтах кафедр,
159 – Google Scholar,
121 – Scopus,
111 – Web of Science,
167 – ORCID,
86 – ResearchGate,
130 – Науковці України на порталі НБУВ).

Результати моніторингу

- виявлено профілі науковців із значно вищими показниками індексів цитування, що сприяло підвищенню рейтингу академії;
- відновлено профілі науковців, які втратили ці відомості з різних причин;
- створено або відредаговано профілі науковців у наукометричних базах даних;
- проведено упорядкування профілів академії у БД Scopus, Web of Science та ін;
- у науковців з'явилося нове розуміння стосовно власного представництва у віртуальному науковому середовищі та бажання покращити ситуацію – і це, мабуть, найголовніше досягнення проведеної роботи.

Загальні рекомендації стосовно представництва науковців у віртуальному науковому середовищі

- при подачі творів до друку у різних виданнях використовувати загальноприйнятий варіант афіляції вишу та єдиний варіант написання пізвища, ім'я та по-батькові;
- подавати точну перевірену назву твору;
- вчасно інформувати працівників бібліотеки про твори, подані до друку у виданнях, що входять у наукометричні бази даних;
- постійно слідкувати та редагувати власні профілі у визначених базах даних;
- у профілі ORCID, оскільки ця база ідентифікує вченого як науковця, подати максимально повну інформацію про себе: П.І.Б., вчене звання, місце роботи та попередні місця роботи, посилання на усі існуючі власні профілі в інших базах даних, коло інтересів, публікації з метою представити повну інформацію про вченого, навіть якщо вона має відмінності у інших власних профілях та правильно ідентифікувати саме цього дослідника та забезпечити зв'язок з іншими його профілями;
- зв'язати власний профіль ORCID зі своїми профілями у Scopus та Web of Science;
- сформувати власний профіль у ресурсі «Бібліометрика української науки» (подати заяву, запропоновану на сайті ресурсу).

Дякую за увагу!

ЛАРИСА ГРИГОРІВНА БАКУМЕНКО,

КАНДИДАТ НАУК ІЗ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

BAKUMENKOL@UKR.NET